

Lássuk hát a munkaverseny

új formáit!

Bontakozik, aia kul a szegedi üzemekben az újjászülető szocialista munkaverseny

Néhány hónapja, s még néhány hete is azon vitatkoztunk, hogy újjáéled-e a szocialista munkaverseny, hogy az őszi véres zivatar után lesz-e, aki az agyonszított versenymozgalmat újra felkarolja — s régi hibáitól, a rászórt mocskokból megtisztítva pártfogásába veszi. A vitát lezárta az idő, illetve azok az egyszerű munkásemberek, akik a tetszhalottat életre rázták, s szocialista hagyományainkhoz híven versenyt kezdeményeztek a munkásmozgalmat legnagyobb nemzetközi ünnepének, május elsejének a tiszteletére. A munkáscsoport legutódatosabb csoportjaitól eredt a kezdeményezés — azoktól, akik még emlékeznek a szocialista verseny hőskorára, az újjáépítés és a nagyarányú iparosítás időszakára, akik jó gazdasági érzékkel fel tudták fogni, hogy ha a munkának ez a lendítőkereke a szocializmus építésében nélkülözhetetlen, különösen hasznos szolgálatot tehet ma, nép-gazdaságunk nehéz napjaiban.

Nem a vesoen gondolatával volt baj

Utólag kiderült, hogy a munkaverseny gondolata és egészséges gyakorlata az ellenforradalmi propaganda ellenére sem idegen a munkáscsoporttól, s ha az emberek tiltakoztak is esetenként a verseny ellen.

nem magát a gondolatot utasították vissza, hanem sok esztendő koros hajlé-sait, — az értelmetlenné vált felajánlásokat, a mesterségesen szifított, de lejáratott versenykultuszt.

Erkölcstelennek tartották a szép versenykimutatások produkálását — a semmiből, hiszen a bürokrácia fojtogatta a mozgalmat; erkölcstelennek tartották a sztár-rendszert — hiszen sok dolgozóból mesterségesen csináltak munkahőst, és végtelenül fájlalták, hogy a versenyben meztelen erőki-fejtéssel vagy fokozódó ügy-séggel elért kimagasló eredményeket később sok esetben normává hitelesítették.

Már október előtt is világos volt a korábbi verseny-formák csődjé,

mert sajnos helyenként odáig fajult a dolog, hogy a munkás szembekerült a munkaversennyel. Megkoptak a versenyben fényesedett nevek is, s az egész mozgalom festett kirakattá vált. Felajánlási akciók követték egymást — a halott papíron — de látszatuk, eredményességük már nem sok volt. S meggyőződésünk, hogy az utóbbi időkben a versenyeredmények nem a gépek mellett születtek, hanem a rafinált adminisztráció labirintusában.

Újszerű kezdeményezések

Ezek felismerése után szinte felüldítően hatott a verseny-mozgalmat újjáélesztő munkásoknak az a szándéka, hogy minden bilincstől megszabadítsák a szocialista munkaversenyt, hogy ismét visszanyerje korábbi nagy népszerűségét és ismét valóóságos lendítőerejévé váljék a népgazdaságnak. A kezdeti lépések igen biztatók voltak.

Több helyen fölismerték, hogy nem az a lényeges, részt vesz-e minden dolgozó a szocialista versengésben, hanem az: mit eredményez a verseny?

Ezzel egyrészt visszaállították a versenyben a teljes önkéntességet, másrészt komoly kötelezettséget vállaltak magukra. Már hírül adtuk, hogy a Kenderfonógyárban például csak azt tekintik a versenymozgalmat belül állónak, aki maga jelentkezik, »nevez«.

Ugyanitt született meg az a gondolat is, hogy a komoly anyagi megbecsülésre való jutalmakat nem az irodában, hanem a gépek mellett ítéljük oda — azaz egy-egy üzemenként az erre választott megbecsült munkások döntenek.

Ezek olyan lényeges formai kérdések, amelyek biztosítékot adhatnak a verseny tartalmi részének megvalósítá-

sára. S ha már a tartalomnál tartunk, azt is meg kell jegyezni, hogy a szocialista munkaverseny tartalmát mindig a népgazdaság helyzetéhez kell igazítani. Jó gazdasági érzékkel helyezték az elbírálás középpontjába a kenderfonógyáriak a gépek hatásfokának kihasználását is, hiszen a termelékenység és önköltségi mutatók kedvező alakulása itt elsősorban ettől a gazdasági tényezőtől várható.

Egyelőre a régi formák között

Természetesen több helyről is érkezett olyan jelentés, amely arról tanúskodik, hogy keresik a munkaversenyben az újat, az eredményeset, keresik azokat a vonásokat, amelyek garanciát adnak arra, hogy nem sekélyesedik majd el ismét ez a szép mozgalom.

Vannak olyan üzemek, ahol még várnak, spekulálnak, — hogyan lehetne jobban? A Jutafonógyárban például, — ahonnan korábban a kezdeményezés indult! — a közelmúltban még így tájékoztattak bennünket. Egyes üzemekben pedig, ahol a munkások sürgetik a verseny felújítását, a régi formulák szerint indulnak, mert emberi becsületük diktálja, hogy felzárkózzanak.

Minden megbecsülés megilleti azokat a dolgozókat, akik népgazdaságunk jövőjéért aggódva segíteni akarnak az ellenforradalomtól öröklött bajokon és kártevéseken, de némi aggodalom is vegyül ehhez a megbecsüléshez, a munkaverseny jövőjét illetően.

Két jelentés fekszik itt előttünk, két üzemből, a munkaverseny újbóli megindításáról. Az egyik a Szegedi Hűtőipari Vállalattól érkezett, s körülbelül azt tartalmazza, hogy a javítóműhely dolgozói a felsorolt javítási munkákat május elsejéig elvégzik. A Kéziparszámgyár kovácsműhelyének öntőutasító dolgozói ilyen versenyfelhívással fordultak az üzem munkásaihoz: „A Szegedi Kéziparszámgyár kovácsműhelyének dolgozói átértve hazánk szocialista termelése fokozásának és az önköltségcsökkentésének égető kérdését, 1957. május 1. tiszteletére éves munkaversenyre hívjuk vállalatunk összes fizikai, műszaki és adminisztratív dolgozóját, az

alább felsorolt pontok szerint: 1. munkafegyelem megszüntetése; 2. a 8 órai munkaidő teljes kihasználása; 3. gyártmányaink kifogástalan minőségű munkája; 4. vállalati terveink állandó teljesítése, illetve minimális öt százalékos túlteljesítése; 6. munkahelyeink állandó tisztántartása».

Szóleszköri vitát!

A szándék mindkét helyen szép és becslésre érdemes. De hiszen éppen az ilyen versenyésbe fulladt bele a mozgalom. A hűtőipari elvtársak vállalták azt, amit amúgy is erkölcsi kötelességük megcsinálni, — a kéziparszámgyári kovácsok pedig — természetesen önhibájukon kívül, hiszen egyszerűbbnek, s hirtelen követhetőbbnek is látszik a régi forma — szép igyekezetükben egy olyan listát állítottak össze, amiből megint csak formalizmus született. Hiszen a versenypontok a megfoghatatlanság ködében lebegnek, s a fent kitűzött önköltségcsökkentési szándékhoz alig adnak majd valamit.

Túlás volna azt követelni a munkásoktól, hogy most pedig a maguk erejéből szervezzék át a versenymozgalmat. Ehhez egy ember, s még egy üzemi kollektíva ereje is kevés.

Megérdemlne ez a téma egy szóleszköri, nyílt vitát is, amelyen alkalom nyílna a dolog sokoldalú megvilágítására,

az elgondolások kölcsönös kicserélésére és elbírálására. A régi formák készek —, de tudjuk, előbbre kell lépni, s ehhez az építő munkásközvélemény adhatna legnagyobb segítségét.

Persze, még mindig többet tettek azok a munkások, akik valamilyen formában elindították a versenyt, még ha sok minden visszaüt is abból a régre, mint azok, akik valami felső sugallatra várva még csak a voksot sem tették le a szocialista munkaverseny mellett.

De valóban, alulról, felülről, minden érdekelt ember-től, s minden illetékestől elvárható már, hogy ne csak hangoztassuk állandóan, hogy »új módon«, »új formákat«, hanem egyszer tegyünk is érdekében, ülünk is össze, s beszéljük meg: hogyan tovább? (mn)

Emelkedő művészi színvonalról tanúskodott a szegedi Zeneművészeti Szakiskola növendékhangversenye

Ebben az évben már a harmadik növendékhangversenyt rendezte a szegedi Zeneművészeti Szakiskola kedden este. S ami még örövendesebb: nemcsak a hangversenyek száma emelkedik, hanem a művészeti színvonal is. Igen szembe-tűnő a zongoratanaszak felerősödése, de a fűvös, vonós és énekesgárda is igen figyelemre méltó teljesítményt nyújtott. A zongoristák közül Wernke Adrienne Debussy-játéka komoly tehetséget és érettséget mutatott, Molnár Éva, Madácsy Piroska és Bozó Erzsébet emelkedett még ki a zongoratanaszak növendékei közül.

Gallai Judit igen sokat fejlődött, szép aráját a közönség méltán újrazatatta. Örömmel hallgattuk Kolonich János, a Konzervgyár munkásának szép tenorhangját. Mindkettőjük igen tehetséges, akikre az énekes-utána pótlásban szép művészi feladatok várnak. Az énekesgárdából említésre méltóak Surányi Teréz szép Mozart-dalai is.

A vonós-tanszakot Csapó György briliáns Händel-tételei, a fűvösöket ifj. Avar József és Erdei Károly (a többi a szegedi színház tagja) képviselték. Egy nagyobb hangversenyen is méltán másorra tűzhető Arutjunian trombitaconcertje, e ritka műfaj szép darabja, amelynek hivatott megszólaltatója Erdei Károly; a Trombita-

szólamot Varjú Irma zongorajátéka a zenekart pótolva egészítette ki.

A nagy közönségikerű növendékhangversenyek a közeli hónapokban számban és színvonalban egyre növekednek. Június folyamán kosztümben és díszletekkel előadják Mozart bájos kisoperáját, a Bastient, amelyet a szerző tizenkétéves korában írt. A Varázsfuvola, a Don Juan eddigi nagyszerű keresztmetszetszerű előadásait a Bűvös vadász (Weber), és a Szevillai borbély (Rossini) követik még e tanév végén. Örömmel és érdeklődéssel várjuk e további növendékhangversenyeket!

K. J.

MSZMP-nagygyűlés Kisteleken

Az MSZMP ideiglenes kistéleki intéző bizottsága rendezésében Kisteleken április 28-án, vasárnap tömeggyűlés lesz a piactéren. A tömeggyűlésre nemcsak kistélekiek, hanem a környező falvak és a nagykiterjedésű tanyavilág dolgozó parasztjai is nagy számmal készülődnek.

„Meddig várjunk még, mikor kapjuk meg a nyugdíjat?”

Riport a nyugdíjkérelmek nyomában

Az elmúlt hónapok alatt sok-száz idős munkás vonult nyugdíjba. Átadták a helyüket a fiataloknak. Így segítenek a maguk módján a munkanélküliség felszámolásában, meggyengült népgazdaságunkat helyreállítani. Az idős munkások nehéz szívvel búcsúztak a gyáraktól, de vigasztalta őket az a tény, hogy idős napjaikat nyugodtan élhetik majd, gondoskodnak róluk: nyugdíjat kapnak. Az első hetekben, hónapokban egyetlen gondolatuk van: vajon mennyi nyugdíjat kapnak? Ceruzát fog-nak az öreg munkászekek, számolgatnak és minden délelben a kapuban várják a postást, hátha ma hozza a nyugdíjat.

Késik az értesítés

Hiába várnak: Januárban, februárban nyugdíjba vonultak, és még nem kaptak értesítést: A nyugdíj Intézettől. Vajon miért? Felkeresik az üzemet, az SZTK nyugdíj-csoportját, érdeklődnek: Mikor? Ha nem kapnak meg-nyugtató választ, tovább mennek a szakszervezetekbe, a tanácsokhoz és felkeresik a szerkesztőséget is. „Meddig várjunk még, mikor kapjuk meg a nyugdíjat? Ja, azok a bürokrata ott, az SZTK-ban, még fel sem küldték kérelmünket”.

Elindultunk kérdéseik nyomán, hogy választ adjunk azok-

ra. Első utunk Szeged egyik legnagyobb üzemébe, a Szegedi Kenderfonógyárba vezetett. Hogy miért éppen ide? Köztudomású, hogy a szegedi üzemek közül kimagaslóan jól végzi munkáját az üzem SZTK-csoportja, és még így is sok nyugdíjasuk panaszkodik.

Pontról pontra, adatról adatra

Lehel Imre, az SZTK ügyintéző tájékoztatója szerint az üzemről az utóbbi időben 120-an vonultak nyugdíjba. Ezek közül többen már nyugdíjasok voltak, így igényüket közvetlenül a Nyugdíj Intézetbe küldték. Az igények zömét a szegedi SZTK alközponthoz továbbították. Ez így nagyon egyszerűnek tűnik, de a gyakorlatban annál több munkát igényel. A bérjegyzékekből pontosan ki kell keresni a kérelmezők egyévi átlagkeresetét, ennek alapján kapják meg a felmondási illetményüket, majd a nyugdíjukat.

Ez óriási munka! Pontosan, óráról-órára ki kell számítani az átlagot; elő kell keresni a hiányzó, a szabadságokat, a fizetési és a fizetetlen szabadságot külön kell választani. Külön problémát okoz a prémium elszámolása. Hogy csak egy példát említsünk: Juhász Ist-

ván nyugdíjas kérelmén két ember négy napig dolgozott. Utószőr dolgozták át. Miért van szükség erre a nagy óvatosságra?

Egyszerű a válasz: emberek-ről és pénzről, az állam pénzéről van szó. Mert ki merné összezsáposni azt a munkát. Egy hét, két hónap, vagy egy félv év múlva mit mondanának a számonkérőknek, hogy miért kap X, Y. kétszáz forinttal több nyugdíjat, vagy kevesebbet. Tehát az üzemi SZTK-csoport a birtokában levő adatokat, nyugdíj-kérelmeket az SZTK Alközpont-hoz juttatja el.

A kérelem további útja

Nézzük meg, mi történik a kérelemmel itt a »bürokratikuss« üzemben? Hogy világosan lássuk a dolgot, el kell mondanunk, hogy az Alközpont-hoz Szeged és a szegedi járáson kívül Makó, a maktói járás néhány községe tartozik, és közel ezer — 980 — nyugdíjkérelmet érkezett a csoport-hoz. A kérelmekhez csatolt igazolások a legtöbb-ször — szinte nincs kivétel — hiányosak. Mi történik ezután?

Megindul a levelezgetés. A kérelmező munkakönyvében felsorolt vállalatoknak hivatalosan igazolniuk kell az eltöltött munkaidőt. A bürokrácia ott kezdődik, hogy a vállalatok nem válaszolnak azonnal a kérdésekre, helytelen adatokat közölnek, hiányosan töltik ki a kérdőíveket stb. Ez késlelteti a kérelmek továbbítását, újabb levelezések követhetnek egymást. Ugyanígy növeli a kérelmek állását a hatósági bizonyítványok hiánytalan adatszolgáltatása is.

A dolgozók érdekében kérik az SZTK dolgozóit a vállalatok, a tanácsok munkásait, pontosan, gyorsan válaszoljanak kérdésekre, mert csak így tudják késedelem nélkül továbbítani a nyugdíj-kérelmeket.

A 4 fővel megerősített nyugdíjcsoporinál

Dr. Tökölly József, az SZTK ügyvezetője és Heid Sándor, a nyugdíjcsoport vezetője elmondta, hogy a csoport — a tömeges nyugdíjazás miatt — négy emberrel megerősítették. Most már kilencen dolgoznak napi tizenegy órát. És elmondták, hogy azokat a kérelmeket, melyekhez a szükséges adatokat postafordultával megkapják, rövid időn belül továbbítják. Egy példa: Kiss Jánosné, a Szegedi Kenderfonógyár dolgozója február 18-án vonult nyugdíjba, március 22-én már közölte vele a Nyugdíj Intézet nyugdíjának összegét, és annak kifizetési napját.

Összegezve: Nem a »bürokratikuss« SZTK-n múlik, hanem a vállalatok, a hivatalok dolgozóinak felületes munkáján, ha néhány nyugdíjas nem kapja meg időben nyugdíjának első részletét.

A Mérei utcai iskola úttörőcsapata ismét megkezdte munkáját

Kedves, hangulatos, a szülőik, pedagógusok áldozatkészségét bizonyító ünnepség keretében alakult meg tegnap délután öt órakor a Mérei utcai Általános Leányiskola úttörőcsapata a Juhász Gyula Művelődési Otthonban. Az otthon továbbra is patronálja a csapatot, segíti szakköreinek, művészi csoportjainak munkáját, segít a kirándulások szervezésében is.

A szervező testület nevében Konecsni Mária pedagógus nyitotta meg az ünnepséget. A műsorban a Tömörkény Leánygimnázium énekkara Mihálka György tanár veze-

tésével, a Juhász Gyula Művelődési Otthon balettiskolájára Nemes István zongorakíséretével szerepeltek. A Szegedi Nemzeti Színház művészei közül a pajtások iránti szeretetből Káldor Jenő, Kovács János és Szabady István léptek fel a közönség és a rendezők hálás ünnepése mellett.

A műsor után gyerektáncos játékdélután volt. A szülői munkaközösség és a szervező testületet támogató közületek — MÁV és posta-igazgatóság, Ládagyár — adományából felállított büfében a mamák szolgálták ki a pajtásokat.

Földrajzi verseny a Ságvári gimnáziumban

Hosszú hetek munkája után ért véget a Ságvári Endre Általános Gimnázium földrajzi tanulmányi versenye. A verseny célja egyrészt az volt, hogy felkeltse az érdeklődést a földrajz iránt, másrészt, hogy a tanulók az érettségire biztos térképismerettel rendelkezzenek. A verseny gyakorlati megoldása három fordulóban történt, minden egyes fordulóban 25 földrajzi helyet kellett öt-öt másodperc alatt megmutatni a térképen s rövid jellemzést mondani a mutatott városról, hegységről, folyóról stb.

Az újszerű verseny nagy érdeklődést keltett a tanulók között s mintegy hetven tanulóat mozgatót meg. A tanulók — fiúk és lányok vegyesen — igen nagy érdeklődést tanúsítottak a verseny iránt. Az elődöntő és a döntő majdnem olyan izgalmas volt mint egy sportverseny. Azok, akik már végeztek, feszült figyelemmel várták meg a többiek eredményeit, hiszen a tanári zsűri a versenyzők pontszámát

azonnal közölte a tanulókkal.

A tanári zsűri vezetője, Fejér József tanár a versenyről a következőket mondta a Szegedi Néplap számára:

— A versenyen a világ leíró földrajzának tankönyvben szereplő névanyagát kérdeztük. A topográfiai verseny jelentősége nemcsak abban van, hogy a tanult anyagot átismételték, hanem abban is, hogy felkeltette az érdeklődést a rendszeresen vetítésre kerülő földrajzi filmek, a földrajzi szakkör munkája és a nyári kirándulások, országjárások iránt. Biztos vagyok benne, hogy ez a lelkesedés a tanév hátralévő részében is érezhető fogja hatását. A verseny külön értékét abban látom, hogy jelentős mértékben elősegítette a Föld országainak és népeinek megismerését s hozzájárult más népek és tájak megszerettetéséhez.

Az első díjat: a nyári kiránduláson való ingyenes részvételt Bencze Imre II. f. osztályos tanuló nyerte.

Ma estétől megtekinthető az üstökös a TIT csillagvizsgálójában

Előadások, bemutatók Szegeden az üstökösről

A szakembereken kívül a nagyközönség számára is ritka látvány lesz az Arend-Roland üstökös feltűnése. Világszerte érthető érdeklődés nyilvánul meg tehát az üstökös feltűnése iránt, s a szegedi érdeklődést kívánja kielégíteni az Ismeretterjesztő Társulat, amikor a Juhász Gyula Művelődési Otthonban, a Művelődési Otthon nagytermében vetített képes előadásokat rendez »Jön az üstökös« címmel. A nagy érdeklődésre való tekintettel három alkalommal, ma, csütörtökön délután 6 órakor, pénteken délután 6 órakor és vasárnap délelőtt 11 órakor tartják meg az előadásokat. Előadó Kunfalvy András középiskolai tanulmányi felügyelő, az Ismeretterjesztő Társulat szegedi csillagászati bemutatójának a vezetője.

Az előadásokra a Művelődési Otthon pénztáránál elővételben is válthatók jegyek, az iskolák 1 forintot egységárban a TIT titkárságán (Horváth Mihály u. 3. II. em.) kaphatnak jegyeket.

Az üstökös április 18—19-től kezdve a csillagászok számításai szerint esténként jól

látható az égbolton, ezért az Ismeretterjesztő Társulat bemutató csillagvizsgálója pénztárától az egyetem Béke-épületének tetején újra megkezdte működését és minden este 8 órától kezdve távcsöves csillagászati bemutatót rendez.

Kedves, hangulatos, a szülőik, pedagógusok áldozatkészségét bizonyító ünnepség keretében alakult meg tegnap délután öt órakor a Mérei utcai Általános Leányiskola úttörőcsapata a Juhász Gyula Művelődési Otthonban. Az otthon továbbra is patronálja a csapatot, segíti szakköreinek, művészi csoportjainak munkáját, segít a kirándulások szervezésében is.

A szervező testület nevében Konecsni Mária pedagógus nyitotta meg az ünnepséget. A műsorban a Tömörkény Leánygimnázium énekkara Mihálka György tanár veze-